

Vnímání změny klimatu a opatření na zmírnění jejích dopadů českou veřejností

Iva Zvěřinová, Milan Ščasný*, Vojtěch Máca**

** Univerzita Karlova, Centrum pro otázky životního prostředí*

Projekt: SS04030013 Centrum socio-ekonomického výzkumu dopadů environmentálních politik (SEEPIA); CO-designing the Assessment of Climate CHange costs (COACCH)

Prioritní téma: Environmentální vědy (sociální aspekty), dopady změny klimatu

Klíčová slova: změna klimatu, body zvratu

Abstrakt:

Jak lidé vnímají změnu klimatu a body zvratu a která opatření na zmírnění změny klimatu by podpořili? Postoje a preference pro opatření jsme zkoumali na základě dotazníkového šetření ve čtyřech evropských zemích včetně ČR v létě 2021 a v ČR na podzim 2020. Vzorky reprezentují populace ve věku 18 až 65 let z hlediska několika sociodemografických charakteristik. Data zahrnují odpovědi od 2440 respondentů v ČR, 1401 v Rakousku, 1561 v Spojeném království a 1462 ve Španělsku. Češi jsou ve srovnání s obyvateli ostatních čtyř zemí nejméně znepokojeni klimatickými body zvratu a změnami klimatu obecně. Zatímco důsledky klimatických bodů zvratu pro Evropu vnímá 50 až 73 % lidí jako závažné, mnohem menší podíl lidí ve všech čtyřech zemích se domnívá, že je pravděpodobné, že nastanou během současného století (35 až 61 %). Vnímání rizik klimatických bodů zvratu a klimatu obecně se však automaticky nepromítá do podpory opatření na zmírnění změny klimatu. Většina lidí dává přednost politickým nástrojům snižujícím cenu ekologicky šetrných výrobků a služeb (tj. dotacím) před nástroji, které zvyšují cenu ekologicky škodlivých výrobků a služeb, jako jsou daně. Více než polovina Čechů by pro zmírnění dopadů změny klimatu podpořila zavedení dotací na úspory energie a obnovitelné zdroje energie a poskytování informací. Přijatelnost nepopulárních opatření jako je zavedení nové uhlíkové daně je možné výrazně zvýšit nastavením politiky. Čím větší část výnosů z daně by byla využita na snížení daní na práci a zvýšení podpor a důchodů tím přijatelnější by politika zavádějící uhlíkovou daň byla. V čím více zemích by byla tato daň zavedena, tím více by byla přijatelná. Ačkoliv postoje ke změně klimatu společnost výrazně nerozdělují, důležité bude, jak různé segmenty populace budou podporovat konkrétní opatření ke snížení dopadů klimatické změny.